

Provkonstruktion

Årskurs: 4

Ämne: Samhällskunskap

Tema: Lag och rätt i vårt samhälle

Syfte

Syftet med provet är att bedöma elevernas förståelse för lagar och rättssystemet i vårt samhälle, samt att ge dem möjlighet att reflektera över konsekvenserna av lagar och rättssäkerhet.

Koppling till styrdokument

Centralt innehåll

Eleverna ska få kunskap om viktiga lagar i samhället och förstå deras funktion. De ska även lära sig om rättssäkerhet, konsekvenser av lagbrott, samt hur olika institutioner bidrar till samhällets lag och ordning.

Kunskapskrav

Eleven kan ge exempel på vanliga lagar och förklara varför de finns. Dessutom kan eleven redogöra för vad som händer om man bryter mot lagar och beskriva grundläggande rättigheter och skyldigheter.

Prov

Faktafrågor

1. Vad är en lag?
 - A. En åsikt från en person
 - B. En regel som bestäms av staten för att upprätthålla ordning
 - C. En rekommendation att följa
 - D. En tradition i samhället

Rätt svar: B

2. Vilken lag handlar om barnens rättigheter i skolan?
 - A. Skollagen
 - B. Föräldrabalken

- C. Strafflagen
- D. Arbetsmiljölagen

Rätt svar: A

3. Vad kan hända om man bryter mot en lag?
- A. Man får förlora sitt jobb
 - B. Man kan få böter eller andra straff
 - C. Man kan bli osams med vänner
 - D. Ingenting händer

Rätt svar: B

4. Vad innebär rättssäkerhet?
- A. Att alla har rätt till en rättvis prövning
 - B. Att man alltid ska följa sina egna regler
 - C. Att man kan få hjälp av en kompis
 - D. Att lagen alltid är till för att straffa

Rätt svar: A

5. Nämn en rättighet du har.
- A. Rätten till reklam
 - B. Rätten till utbildning
 - C. Rätten att skratta
 - D. Rätten till godis

Rätt svar: B

6. Vilken typ av lag är skollagen?
- A. Civilrätt
 - B. Straffrätt
 - C. Familjerätt
 - D. Administrativ rätt

Rätt svar: A

7. Vad är syftet med lagar?
- A. Att skapa oordning
 - B. Att skydda människors rättigheter
 - C. Att kontrollera människors liv
 - D. Att ge makt till enskilda individer

Rätt svar: B

8. Vad händer med dem som bryter mot lagarna flera gånger?
- A. Ingenting

- B. De får oftast inget straff, beroende på vad
- C. De kan få ett hårdare straff
- D. De blir omnämnda i tidningarna

Rätt svar: C

9. Vilket av följande är en typ av straff?
- A. Böter
 - B. En medalj
 - C. Att få beröm
 - D. Att få en present

Rätt svar: A

10. Vilka institutioner bidrar till samhällets lag och ordning?
- A. Polisen och domstolarna
 - B. Restauranger och affärer
 - C. Skolor och bibliotek
 - D. Kyrkor och föreningar

Rätt svar: A

11. Vad är en konsekvens av att följa lagen?
- A. Att man får straff
 - B. Att man skapar trygghet i samhället
 - C. Att man blir ensam
 - D. Att man kan bli av med sina rättigheter

Rätt svar: B

12. Vad är ett exempel på en strafflag?
- A. Brottsbalken
 - B. Socialtjänstlagen
 - C. Miljöbalken
 - D. Skollagen

Rätt svar: A

13. Vad är syftet med barnkonventionen?
- A. Att skydda barns rättigheter
 - B. Att reglera vuxnas skyldigheter
 - C. Att begränsa barns friheter
 - D. Att ge barn inga rättigheter

Rätt svar: A

14. Vilket av följande är inte en rättighet?

- A. Rätten till utbildning
- B. Rätten till arbete
- C. Rätten att göra vad man vill
- D. Rätten till sjukvård

Rätt svar: C

15. Hur kan vi se till att lagar följs?
- A. Genom att prata om dem
 - B. Genom att informera och stödja
 - C. Genom att straffa här och nu
 - D. Genom att inte göra något

Rätt svar: B

Resonerande frågor

1. Beskriv vad du anser är den viktigaste lagen och förklara varför.

Syftet är att ge eleven möjlighet att diskutera och reflektera över olika lagars betydelse i samhället.

2. Hur skulle samhället förändras om lagarna inte följdes?

Denna fråga ger eleven chans att analysera och förstå sambandet mellan lagar och samhällsordning.

3. Diskutera vad du tror kan hända om en lag förändras. Vilka konsekvenser tror du det kan få?

Eleven får möjlighet att spekulera kring lagars dynamik och potentiella samhällseffekter.

4. Reflektera över hur ungdomars rättigheter skyddas av lagar. Finns det tillräckligt skydd?

Denna fråga uppmuntrar till djupare reflektion kring specifika rättigheter och skydd för unga.

5. Kanske upplever vissa att lagarna är orättvisa. Vad tycker du att man ska göra i sådana fall?

Detta bidrar till diskussion om aktivt samhällsengagemang och lagändringar.

6. Hur kan man påverka beslutsfattande inom lagar som rör barn och unga?

Frågan syftar till att förstå hur ungdomars röster kan höras i politiska frågor.

7. Vilka rättigheter anser du att varje barn ska ha och varför?

Den här frågan öppnar för diskussion kring grundläggande rättigheter kopplade till barn.

8. Om du kunde förändra en lag, vilken skulle det vara och varför?

Frågan ger eleverna möjlighet att tänka kritiskt och kreativt kring lagar och samhällsförändringar.

Bedömning

Provets bedömning kan göras enligt följande poängsystem:

- Faktafrågor: Varje fråga ger 1 poäng, totalt max 15 poäng.
- Resonerande frågor: Varje fråga ger 3 poäng, totalt max 24 poäng.

För att nå betyg:

- E: Minst 8 poäng totalt.
- C: Minst 12 poäng totalt (därav minst 3 poäng från resonerande frågor).
- A: Minst 18 poäng totalt (därav minst 5 poäng från resonerande frågor).

Tags: [Åk. 4 - 6](#), [Samhällskunskap](#)